

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІСТОРИКО-ФІЛОСОФСЬКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра всесвітньої історії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
РЕГІОНАЛЬНА ІСТОРИЧНА УРБАНІСТИКА
(Країни Далекого Сходу (Китай, Корея, Японія))

для студентів

спеціальності 032 Історія та археологія

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

освітньої програми 032 «Історії та археології»

Київ – 2021

Розробники:

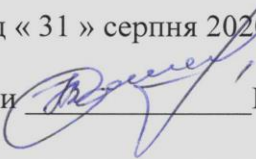
Андрєєва Світлана Серафимівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії Історико-філософського факультету.

Викладач:

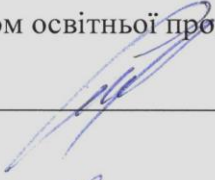
Андрєєва Світлана Серафимівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії Історико-філософського факультету

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри всесвітньої історії

Протокол № 1 від « 31 » серпня 2020 р.

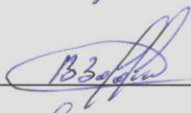
Завідувач кафедри Ігор Срібняк

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 032 «Історія та археологія»

Гарант освітньо-наукової програми Оксана Салата

Робочу програму перевірено

« 1 » 09 20 20 р.

Заступник директора/декана Віталій Завадський

Пролонговано:

на 20 21 / 20 20 н.р. (І.В.Срібняк, «31» 08 20 21 р., протокол № 1

на 20 __/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол №__

на 20 __/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол №__

на 20 __/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол №__

на 20 __/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол №__

на 20 __/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 / 120	
Курс	3	-
Семестр	5,6	-
Кількість змістових модулів за розподілом	2	
Обсяг кредитів	4	-
Обсяг годин, в тому числі:	120	-
Аудиторні	42	-
Модульний контроль	8	-
Семестровий контроль	30	-
Самостійна робота	40	-
Форма підсумкового контролю	Екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є поглиблене вивчення регіонального виміру історичної урбаністики країн Далекого Сходу (Китай, Японія, Корея).

Загальні компетентності відповідно до матриці ОП:

Вправність мислення:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 2. Здатність робити смислові узагальнення та висновки, виявляти в інформаційних даних і концептах хиби та вразливі місця, суперечності і неповноту аргументації.

ЗК 3. Готовність до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань і стратегій/способів мислення.

ЗК 4. Здатність раціонально організовувати власну діяльність та ефективно використовувати час.

Розвиненість рефлексії:

ЗК 5. Здатність відрізнати суб'єктивні, спонтанні складові суджень від об'єктивних і аргументованих, вміти надавати перевагу останнім.

ЗК 6. Критичність та самокритичність мислення.

ЗК 7. Схильність до самоперевірки отриманих результатів, турбота про якісне виконання професійних завдань.

Інтелектуальна комунікація:

ЗК 8. Увага і толерантність до іншої (й інакшої) думки, здатність аналізувати її зміст та структуру в процесі спілкування та адекватно на неї реагувати.

ЗК 9. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях, використовувати ввічливі форми звернення до опонента, концентруватися на значущих складових судження, не переходячи на особистості.

ЗК 10. Навички публічного мовлення, здатність ясно та виразно висловлюватися в процесі комунікації.

ЗК 11. Навички роботи в групі, розподіл функцій в колективній роботі.

ЗК 12. Відкритість, здатність сприймати і враховувати зауваги, оптимізувати власну позицію в процесі обговорення, налаштованість на діалог, залучення у власні міркування висловлених слухних ідей.

ЗК 13. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій

Мовно-текстологічна здатність:

ЗК 14. Аналіз та інтерпретація гуманітарного тексту: здатність виокремити та відтворити смислову структуру тексту, оцінити послідовність та валідність аргументації, виділити продуктивні ідеї.

ЗК 15. Порівняння змісту різних текстів, пошук та узагальнення інформації з досліджуваної проблеми.

ЗК 16. Навички написання аналітичних і публіцистичних гуманітарних текстів, реферування, створення систематизованих оглядів спеціальної літератури. Дотримання стандартів академічного оформлення тексту.

ЗК 17. Здатність використовувати (усно і письмово) державну мову в усіх сферах суспільного життя, читати фахову літературу іноземною, зокрема англійською мовою.

Особиста ціннісно-вольова налаштованість:

ЗК 18. Інтелектуальне сумління, чесність у своїй справі та уникання симуляцій, плагіату й інших виявів недоброчесності.

ЗК 19. Розуміння необхідності відповідального ставлення до роботи, чіткого і своєчасного виконання обов'язків.

ЗК 20. Здатність працювати в колективі та самостійно, виявляти ініціативу, уникати некритичного слідування авторитетам.

ЗК 21. Здатність життєво й фахово реалізовувати себе на основі ціннісно-світоглядних надбань людства (зокрема сприйняття людини не як засобу, а як цілі й цінності), що нерозривно поєднана з навичками критичного мислення, опануванням і обстоюванням громадянських чеснот і прав, соціальною відповідальністю, а також патріотичним піклуванням про продуктивний розвиток держави і суспільства.

ЗК 22. Здатність розуміти світоглядні, правові, соціальні, економічні, культурно-історичні, духовно моральні питання, що виходять за межі фахової спеціалізації, завдяки чому відповідально й ефективно діяти в різних суспільних контекстах, сприяючи позитивному розв'язанню нагальних проблем.

ФК 1. Критичне усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому та сучасності.

ФК 2. Критичне усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та у різних контекстах.

ФК 3. Розуміння соціальних функцій історика, можливостей використання історії та зловживання історією.

ФК 4. Здатність спілкуватися державною мовою, рідною мовою та однією з іноземних мов із використанням термінів і методик, прийнятих в фаховому середовищі; знати й вміти використовувати в професійних цілях давні мови.

ФК 5. Знання, вміння і навички опрацювання наукових та інформаційних джерел й використання інформаційно-пошукових інструментів, таких як: бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи та посилання на електронні ресурси.

ФК 6. Здатність виявляти і опрацьовувати належним чином джерела інформації (бібліографії, документи, етнографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.) для реалізації науково-дослідних проектів.

ФК 7. Знання та вміння використовувати різноманітні методи виявлення та опрацювання історичних і археологічних джерел, зокрема, інструментарій спеціальних історичних дисциплін, новітні комп'ютерні технології для пошуку та обробки історичних або пов'язаних із ними даних.

ФК 8. Фахові знання та професійні навички роботи з виявлення, опрацювання та охорони матеріальної і нематеріальної культурної спадщини.

ФК 9. Усвідомлення особливостей розвитку людства у дописемний період його історії та володіння базовими принципами і навичками дослідження даного періоду на емпіричному й теоретичному рівнях.

ФК 10. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання з гуманітарних дисциплін, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.

ФК 11. Вміння коментувати, анотувати або редагувати тексти і документи відповідно до певних критеріїв; представити результати наукових досліджень в друкованій формі, проводити їх презентацію.

ФК 12. Знати і володіти на фаховому рівні методами викладання історії та суміжних дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів.

ФК 13. Здатність здійснювати відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів.

ФК 14. Знання правил археографічної, архівної та музейної роботи, принципів експонування артефактів і підготовки тематико-експозиційного плану.

3. Результати навчання за дисципліною

- ПРН 1. Знання найважливіших фактів, подій та процесів історичного минулого українського народу і людства загалом.
- ПРН 2. Знання основних тенденцій історичного розвитку в конкретні історичні періоди.
- ПРН 3. Знання наукової хронології, періодизації та характеристик основних етапів вітчизняної та всесвітньої історії.
- ПРН 4. Знання основних підходів до вивчення вітчизняної та світової історії, категоріальний апарат з історії та археології.
- ПРН 5. Знання основних принципів і методів історичного пізнання.
- ПРН 6. Знання основних типів і видів історичних джерел.
- ПРН 7. Знання необхідного фактичного матеріалу для конкретного історичного дослідження. ПРН 8. Детальні знання про певний історичний період або проблему.
- ПРН 9. Розуміння і здатність інтерпретувати основні завдання історичної та археологічної науки.
- ПРН 10. Уміння з'ясовувати взаємозв'язок між історичними подіями, явищами, процесами та демонструвати змістовні думки, обґрунтовані положення і висновки про них.
- ПРН 11. Уміння класифікувати історичні джерела з метою реалізації конкретних науково дослідницьких проектів.
- ПРН 12. Уміння інтерпретувати інформацію з різноманітних джерел (археологічні артефакти, архівні документи, усні свідчення, музейні експонати, періодика, наукові праці тощо);
- ПРН 13. Уміння обґрунтовувати вибір методики опрацювання речових джерел і текстів.
- ПРН 14. Здатність виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі. ПРН 15. Здатність оцінювати основні тенденції та особливості історичного розвитку людства у певні історичні періоди.
- ПРН 16. Здатність аналізувати відмінності в історіографічних поглядах різних періодів та у різних контекстах.
- ПРН 17. Здатність демонструвати навички професійного спілкування з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі.
- ПРН 18. Здатність організовувати практичне вирішення проблем історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.
- ПРН 19. Здатність планувати дослідницькі проекти з історії, археології, історіографії, джерелознавства, краєзнавства тощо.
- ПРН 20. Здатність застосовувати сучасні методики викладання історії.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль I							
Тема 1. Історична урбаністика як галузь соціокультурного знання.	8	2	2	-	-		4
Тема 2. Урбанізація як інтегруючий чинник цивілізаційних та етнодержавотворчих процесів.	8	2	2	-	-	-	4
Тема 3. Місто як соціокультурний феномен.	8	2	2	-	-		4
Тема 4. Китайська (Синська цивілізація) та початки урбанізаційних процесів на території Китаю.	8	2		2	-	-	4
Тема 5. «Східна» і «Західна» столиці Китаю: від середньовіччя до сьогодення.	8	2		2			4
Тема 6. Нанкін – «Південна столиця» Китаю.	8	2	2	-			4
Тема 7. Столиця КНР Пекін.	8	2	2				4
Модульний контроль	4						
Разом	60	14	10	4	-	-	28
Змістовий модуль II							
Тема 8. Урбанізаційні процеси у Японії: загальна характеристика та історія міст.	8	2	2	-	-	-	4
Тема 9. Урбанізаційні процеси у Японії: сучасність та тенденції розвитку.	8	2	2	-		-	4
Тема 10. Урбанізаційні процеси у Кореї: історія та сучасність.	10	2	2	2	-	-	4

Модульний контроль	4						
Разом	30	6	6	2	-	-	12
Екзамен	30						
Разом за програмою	120	20	16	6	-	-	40

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I

Тема 1. Історична урбаністика як галузь соціокультурного знання

Предметне поле історичної урбаністики. Історична урбаністика: становлення та розвиток наукового напрямку у XIX – XX ст. Сучасні урбаністичні концепції. Історична урбаністика в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку, основні наукові центри. Історична урбаністика як наукова та навчальна дисципліна. Міжпредметні зв'язки історичної урбаністики.

Тема 2. Урбанізація як інтегруючий чинник цивілізаційних та етнодержавотворчих процесів

Виникнення протоміст/міст. Місто як ознака держави та цивілізації. Особливості урбанізаційних процесів у Західній цивілізації та на традиційному Сході. Урбанізація як фактор індустріалізації Заходу та модернізації традиційного Сходу. Урбанізаційні процеси на сучасному етапі.

Тема 3. Місто як соціокультурний феномен

Місто: поняття, критерії, типологізація, функції. Регіональна історична урбаністика: методологічні підходи. Методологічні підходи до вивчення історії міст. Поняття «історичне місто»

Тема 4. Китайська (Синська цивілізація) та початки урбанізаційних процесів на території Китаю.

Початки Китайської цивілізації та витоки державотворення: роль урбанізаційних процесів. Інсюй – столиця династії Шан-Їнь. Сяньян – столиця династії Цінь. Лоян за часів династій Чжоу, Хань, Вей, Західна Цзінь: адміністративний статус та особливості містобудування.

Тема 5. «Східна» і «Західна» столиці Китаю: від середньовіччя до сьогодення

Чаньань – столиця династій Тан. «Колишня столиця» Піднебесної Лоян у середня віки, нові та новітня часи. Сучасний стан. «Колишня столиця» Піднебесної Сіань у середня віки, нові та новітня часи. Сучасний стан. Історичні пам'ятки Лояна та провінції Хенань (Шаолінь, Баймаси, Лунмень та ін.) Історичні пам'ятки Сіаня та провінції Шенсі.

Тема 6. Нанкін – «Південна столиця» Китаю

Нанкін у доімперський та ранньоімперський період. Цзинши – столиця династії Мін.

«Колишня столиця» Піднебесної Нанкін у нові та новітні часи. Сучасний стан. Історичні пам'ятки Нанкіна та провінції Цзянсу.

Тема 7. Столиця КНР Пекін.

Заснування міста. Пекін у середні віки та часи монгольського завоювання. Пекін у нові часи. Пекін у новітні часи. Сучасний стан. Інфраструктура столичного міста Пекін.

Змістовий модуль II

Тема 8. Урбанізаційні процеси у Японії: загальна характеристика та історія міст

Виникнення перших міст. Протоміста / міста у цивілізаційному та етнодержавотворчому процесі. Особливості містобудування. Історичні столиці Японії. Історичні пам'ятки Кіото. Історичні пам'ятки Токіо

Тема 9. Урбанізаційні процеси у Японії: сучасність та тенденції розвитку

Модернізаційні процеси у Японії та розвиток міст у другій половині XIX – на початку XX ст. Міста Японії у часи воєнно-політичної експансії на Далекому Сході. Урбанізаційні процеси в роки «японського економічного дива». Особливості міського простору та організації міського господарства на сучасному етапі. Тенденції містобудування у сучасній Японії

Тема 10. Урбанізаційні процеси у Кореї: історія та сучасність

Виникнення перших міст. Протоміста / міста у цивілізаційному та етнодержавотворчому процесі. Особливості містобудування. Урбаністичні процеси у Кореї у середньовіччя, нові та новітні часи. Сеул – столиця Південної Кореї: історія та сучасність. Історичні пам'ятки Сеулу. Пхеньян – столиця КНДР: історія та сучасність. Історичні пам'ятки Пхеньяну.

6.Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів (денна форма)

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Змістовий модуль I, II	
		Кількість одиниць	Максималь на кількість балів
Відвідування лекційних занять	1	10	10
Відвідування практичних занять	1	3	3
Відвідування семінарських занять	1	8	8
Робота на семінарському занятті	10	8	80
Виконання завдань для практичної роботи	10	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	10	50
Виконання модульної контрольної роботи	25	4	100
Разом		281	
Максимальна кількість балів:		281	
Розрахунок коефіцієнта:		60: 281 = 0,213	

6.2.Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Назва теми	Кількість годин	Бали
Змістовий модуль I		
Тема 1. Історична урбаністика як галузь соціокультурного знання.	4	5

Тема 2. Урбанізація як інтегруючий чинник цивілізаційних та етнодержавотворчих процесів.	4	5
Тема 3. Місто як соціокультурний феномен.	4	5
Тема 4. Китайська (Синська цивілізація) та початки урбанізаційних процесів на території Китаю.	4	5
Тема 5. «Східна» і «Західна» столиці Китаю: від середньовіччя до сьогодення.	4	5
Тема 6. Нанкін – «Південна столиця» Китаю.	4	5
Тема 7. Столиця КНР Пекін.	4	5
Разом	28	35
Змістовий модуль II		
Тема 8. Урбанізаційні процеси у Японії: загальна характеристика та історія міст.	4	5
Тема 9. Урбанізаційні процеси у Японії: сучасність та тенденції розвитку.	4	5
Тема 10. Урбанізаційні процеси у Кореї: історія та сучасність.	4	5
Разом	12	15
Разом за змістовими модулями	40	50

Критерії для оцінювання самостійної роботи

Критерії	Обґрунтування критеріїв	Бали
<i>Розуміння завдання</i>	- робота демонструє точне розуміння завдання	1
	- включені матеріали, що безпосередньо розкривають теми або опосередковані до неї	0,5
	- включені матеріали, що не мають безпосереднього відношення до теми, зібрана інформація не аналізується і не оцінюється	0
<i>Повнота розкриття теми</i>	- тема розкрита повністю	1
	- часткове розкриття теми	0,5
	- виконане завдання не відповідає темі	0
<i>Логіка викладу інформації</i>	- логічне й структуроване викладення матеріалу	1
	- порушення логіки й структури викладу	0,5
<i>Креативність</i>	- унікальність роботи, велика кількість оригінальних прикладів, у роботі присутні авторські знахідки	1
	- стандартна робота, не містить авторської індивідуальності	0,5
<i>Культура змістового наповнення відповідей</i>	- орфографічно правильно оформлена робота з точки зору граматики, стилістики	1
	- присутні не грубі помилки з точки зору граматики, стилістики, орфографії	0,5
	- грубі помилки з точки зору граматики, стилістики, орфографії	0
Всього		5 балів

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за навчальним матеріалом окремих модулів після завершення лекційних і практичних занять.

Форма проведення – публічний захист виконаного завдання, прикріплення завдання в е-навчання.

Завдання для модульної контрольної роботи та критерії їх оцінювання розробляються лектором. Він проводить і оцінює модульні контрольні роботи.

Тривалість проведення письмового модульного контролю становить 2 академічні години.

Письмові контрольні роботи зберігаються на кафедрі до кінця навчального року.

Результати перевірки письмових контрольних завдань доводяться до відома студентів не пізніше ніж через два робочі дні після їх виконання.

Студент, який не згоден з отриманою за результатами модульного контролю оцінкою, має право подати апеляцію безпосередньо після оголошення оцінки. У цьому випадку завідувач кафедри призначає апеляційну комісію, яка зобов'язана розглянути апеляцію в присутності аспіранта.

<i>Оцінка</i>	<i>Критерії</i>
20 – 25 БАЛІВ	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей. Глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу.
14 – 19 БАЛІВ	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі неточності та помилки.
8 – 13 БАЛІВ	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
0 – 7 БАЛІВ	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.

6.4. Форма проведення підсумкового контролю

Семестровий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни. Форма проведення семестрового контролю – письмова. Зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри та зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів на першому занятті.

Рівень знань	Оцінка	Критерії оцінювання відповіді
Відмінний рівень	31 – 40	Відповідь студента: - містить повний, розгорнутий, правильний виклад матеріалу з поставленого питання; - демонструє знання основних понять і категорій та взаємозв'язку між ними, вірно розуміння змісту основних теоретичних положень; - вказує на вміння давати змістовний та логічний аналіз матеріалу з поставленого питання; - демонструє знання різних наукових концепцій та підходів щодо певної науково-теоретичної чи науково-практичної проблеми, пов'язаної з поставленим питанням; - здатність робити власні висновки в разі неоднозначності, спірного чи проблемного характеру поставленого питання чи проблеми.
Добрий рівень	21 – 30	Студент дав досить змістовну відповідь на поставлене питання, але відповідь містить наступні недоліки: - недостатня повнота, незначні неточності чи прогалини при поясненні того чи іншого аспекту питання; - окремі формулювання є нечіткими; міститься інформація, котра не відноситься до змісту екзаменаційного питання.
Задовільний рівень	11 – 20	Студент дав відповідь на поставлене питання, однак допустив суттєві помилки як змістовного характеру, так і при оформленні відповіді на питання, а саме: - відповідь викладена недостатньо аргументовано та/або з порушенням правил логіки при поданні матеріалу; - відповідь не містить аналізу проблемних аспектів поставленого питання, свідчить про недостатню обізнаність з основними науковими теоріями і концепціями, що стосуються відповідного питання; - у роботі багато грубих орфографічних помилок;
Незадовільний рівень	0 – 10	Студент взагалі не відповів на питання, або його відповідь є неправильною, тобто містить грубі змістовні помилки щодо принципових аспектів поставленого питання. Аргументація відсутня взагалі або ж є абсолютно безсистемною чи алогічною.

6.6. Оцінювання освітніх досягнень студентів за системою

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

8. Рекомендовані джерела

1. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945-70-ті роки): Підручник / В.А. Мандола, М.М. Білоусов, Л.Ф. Гайдуков та ін. – К., 1999.
2. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980-2000 роки): Підручник / Л.Ф. Гайдуков, В.Г. Кремінь, Л.В. Губерський та ін. – К., 2001.
3. Меликсетов А.В. Победа китайской революции (1945-1949). – Москва, 1989.
4. Панцов А.В. Из истории идейной борьбы в китайском революционном движении 20-40-х годов. – Москва, 1985.
5. Переход к рынку в КНР: Общество. Политика. Экономика. – Москва, 1994.
6. Пивоваров Э.П. Строительство социализма со спецификой Китая: Поиск пути. – Москва, 1992.
7. Писарев АА. Гоминьдан и аграрно-крестьянский вопрос в Китае в 20-30-е годы XX века. – Москва, 1986.
8. Портяков В.Я. Экономическая политика Китая в эпоху Дэн Сяопина. – Москва, 1998.
9. Рубель В.А. Нова історія Азії та Африки. Постсередньовічний схід (XVIII-XIX ст.). – К., 2007. – 560 с.
10. Сапожников Б.Г. Китай в огне войны (1931-1950). – Москва, 1984.
11. Сергійчук І.М. Новітня історія країн Азії та Африки (1918 – кінець XX ст.). – Суми, 2002.
12. Сухарчук ГД. Социально-экономические взгляды политических лидеров Китая первой половины XX в. – Москва, 1983.
13. Тихвинский С.Л. Китай и всемирная история. – Москва, 1988.
14. Тихвинский С.Л. Путь Китая к объединению и независимости. 1898-1949: По материалам биографии Чжоу Эньлая. – Москва, 1996.
15. Экономика КНР в преддверии XXI века (1991-2000). – Москва, 1997.
16. Шорт Ф. Мао Цзэдун. – Москва, 2003.

